

KRIISIN MERKITYKSESTÄ

Paljon puhuttu ministeri- ja poliittinen kriisi, josta sanomalehdet ovat kirjoittaneet ja kirjoittavat niin paljon, herättää kysymyksiä, jotka ovat syvällisempiä kuin eniten meluavat liberaalit luulevatkaan. Sanotaan: kriisi asettaa kysymyksen perustuslain rikkomisesta. Itse asiassa kriisi asettaa kysymyksen siitä, että lokakuulaisten ja kadettien käsitykset perustuslaista ovat vääriä, että kumpikin puolue on sen suhteen perin juurin harhassa. Mitä laajemmalle tuo harhaluulo leviää, sitä sisukkaammin on sitä selitettävä. Mitä enemmän kadetit yrittävät lokakuulaisuutta vastaan kohdistamiensa syytösten humussa ajaa läpi lokakuulaisten ja kadettien yhteisiä vääriä ajatuksia kriisin muka „perustuslaillisesta” luonteesta, sitä tärkeämpää on tuon nyt ilmitulleen yhteisyyden selittäminen.

Muistakaamme „Retshin” ja „Russkije Vedomostin” äskettäiset järkeilyt vaalitunnuksesta IV Duuman vaaleissa. Joko perustuslain puolesta tai sitä vastaan — niin asetetaan ja on jo asetettu kysymys, vakuuttivat kadettien molemmat tärkeimmät äänenkannattajat.

Silmäilkääpä nyt lokakuulaisten järkeilyjä. Esimerkiksi hra Gromoboin luonteenomainen artikkeli „Golos Moskvj” lehdestä (maaliskuun 30 pltä): „Pengottu muurahaiskeko”. Lokakuulaispublisisti vakuuttaa ja todistelee niille, hänen mielestään tunnollisille hra Stolypinin puolustajille, joita „oppositioon siirtyminen pelottaa”, että he „ottavat erheelisiä askeleita”. „Perustuslaillisille”, huudahtaa hra Gromoboi, „perustuslain rikkominen on niin painava synti, etteivät mitkään muut painot ole sen painavampia”. Mitä olennaista voidaan sanoa? kysyy hra Gromoboi ja vastaa:

„Jälleen piilukoppysy, nationalismi, tahdon impulssit, valtiollinen välttämättömyys? oh, kaikkea tuota on jo kuultu, on kuultu myös lupauksia, jotka sittemmin ovat jääneet toteuttamatta”.

Lokakuulaisista (kuten „Vehin” kynäilijöistäkin, jotka ovat syvällisimmin ymmärtäneet ja selvimmin tuoneet ilmi kadettilaisuuden hengen) Stolypinin politiikka on ollut houkutteleva „lupaus”. „Lupaus”, kuten lokakuulaiset ovat myöntäneet, on jäänyt toteuttamatta.

Mitä tuo merkitsee?

Itse asiassa Stolypinin politiikka ei ole ollut lupaus, vaan Venäjän elämän viimeisen nelivuotis- (ellei viisivuotis-) kauden poliittista ja taloudellista todellisuutta. Niin vuoden 1907 kesäkuun 3 päivä kuin myös vuoden 1906 marraskuun 9 päivä (vuoden 1910 kesäkuun 14 päivä) eivät ole lupauksia, vaan todellisuutta. Kansallisessa mitassa järjestyneet aatelisen suurmaanomistuksen ynnä kauppa- ja teollisuuspääoman huippukerroksen edustajat ovat olleet ajamassa läpi ja toteuttamassa tuota todellisuutta. Ja kun nyt lokakuulaisen, moskovalaisen (ja siis yleisvenäläisen) pääoman ääni sanoo: „on jäänyt toteuttamatta”, niin se on yhteenvedo tietystä poliittisten tapahtumien kaudesta, tietyistä järjestelmällisistä yrityksistä „toteuttaa” aikakauden vaatimukset, Venäjän kapitalistisen kehityksen vaatimukset III Valtakunnanduuman avulla, Stolypinin agrariipolitiikan avulla ja niin edespäin. Lokakuulainen pääoma on auttanut noita yrityksiä mitä tunnollisimmin, mitä utterammin säälimättä henkeään, säälimättä edes massiaan, ja sen on nyt pakko myöntää: on jäänyt toteuttamatta.

Siis syy ei ole lainkaan lupauksen rikkomisessa eikä „perustuslain rikkomisessa”, — sillä naurettavaa olisi erottaa vuoden 1911 maaliskuun 14 päivää vuoden 1907 kesäkuun 3 pstä, — vaan siinä, ettei aikakauden vaatimuksia voida täyttää sillä, mitä lokakuulaiset ja kadetit sanovat „perustuslaiksi”.

Noita ajan vaatimuksia ei voida täyttää „perustuslailla”, joka teki kadetit enemmistöksi (I ja II Duumassa), niitä ei voida täyttää „perustuslailla”, joka teki lokakuulaisten puoleen ratkaisevaksi (III Duuma). Ja kun lokakuulaiset nyt sanovat: „on jäänyt toteuttamatta”, niin tuo tunnustus merkitsee, tuon tunnustuksen aiheuttanut kriisi merkitsee sekä kadettilaisuuden että lokakuulaisuuden perustuslaillisten

illuusioiden kaksinkertaista, toistunutta, lopullista romahdusta.

Demokraatit ovat liikauttaneet vanhaa paikaltaan. Moittien demokraatteja „hillittömyyden vuoksi” kadetit lupasivat toteuttaa uuden rauhallista „perustuslaki”-tietä. Toteuttamatta jäi. Hra Stolypin rupesi toteuttamaan uutta sillä tavoin, että muuttuneet muodot olisivat vanhan tukena, että tilanherrakihojen ja pääoman tukipyöväiden järjestö lujittaisi vanhaa ja että maan yksityisomistus loisi yhteisön tilalle uuden kerroksen vanhan puolustajia. Lokakuulaiset ovat vuosikautia uurastaneet yhdessä hra Stolypinin kanssa tämän tehtävän kimpussa väliaikaisesti nujerrettujen demokraattien „heitä uhkaamatta”.

Toteuttamatta on jäänyt.

Toteutuneet ovat niiden sanat, jotka olivat sanoneet perustuslaillisten illuusioiden olevan turhia ja vahingollisia sellaisina äkillisten ja perinpohjaisten muutosten kausina kuin on ollut XX vuosisadan alkukausi Venäjällä.

Lokakuulaisten III Duuman ja lokakuulaisten „perustuslain” kolmivuotiskausi, lokakuulaisten ja hra Stolypinin „rauhallisen ja sovinnollisen yhteiselon” kausi on jättänyt jälkensä: maan taloudellinen kehitys on mennyt eteenpäin, „oikeiston” — kaikenlaisen „oikeiston” — poliittiset puolueet ovat kehittyneet, näyttäneet voimansa, ilmaisseet itsensä (ja esittäneet osansa loppuun).

Kolmannen Duuman agraaripolitiikka on ilmaissut itsensä *käytännössä* Venäjän lukuisissa kylissä ja syrjäkolkissa, se on saanut eloa vuosisatoja pysähdyksissä olleeseen käymistilaan, tuonut karkeasti esiin olemassa-olevat ristiriidat ja kärjistänyt niitä, tehnyt häikäilemättömäksi kulakin ja valistanut sen antipodeja. Kolmas Duuma ei ollut hyödytön. Eivät olleet hyödyttömiä myöskään kaksi ensimmäistä Duumaa, joilla oli niin runsaasti hyviä, viattomia ja voimattomia toivomuksia. Vuoden 1911 „perustuslaki”-kriisin muodossa on käynyt ilmi vuosien 1906—1910 perustuslaillisten illuusioiden romahdus, joka on paljon syvällisempi kuin ennen.

Sekä kadeteille että lokakuulaisille on yhteistä oikeastaan se, että he perustivat politiikkansa näille illuusioille. Ne olivat liberaalisen porvariston illuusioita, keskuksen illuusioita — ero keskuksen „vasemmiston” (kadettien) ja keskuksen „oikeiston” (lokakuulaisten) välillä ei ollut

olennainen, koskapa kumpikin oli objektiivisten olojen pakosta tuomittu kärsimään romahduksen. Vanhaa on liikautettu paikaltaan. Uutta ei ole toteuttanut enempää keskuksen vasemmisto kuin oikeistokaan. Kuka ja kuinka on toteuttava tuon väistämättömän, historiallisesti kiertämättömän uuden — se kysymys jää avoimeksi. „Perustuslaki”-kriisin merkitys on siinä, että tilanteen herrat, loka-kuulaiset, ovat tunnustaneet tuon kysymyksen jälleen „avoimeksi” kirjoittamalla „on jäänyt toteuttamatta” jopa omienkin toiveittensa alle, jotka näyttivät mitä „perustelluimmilta”, kauppiasmaisesti perustelluilta, kaupustelijamaisen tervejärkisiltä, moskovalaisittain vaatimattomilta. „Perustuslaki”-kriisin merkitys on siinä, että kadettien asettaman tunnuksen (kuka on perustuslain puolesta, kuka sitä vastaan) koko rajoittuneisuus, surkeus ja voimattomuus on käynyt ilmi herrojen lokakuulaisten kokemuksesta.

Demokraattiset ainekset väittävät tuon tunnuksen olevan riittämättömän. Lokakuulaisuus on vahvistanut nuo väitteet todeksi vielä erään Venäjän historian vaiheen kokemuksella. Kadetit eivät onnistu kiskomaan sitä takaisin entisiin naiiveihin perustuslaillisiin illuusioihin.

„Oikeuskoiset lokakuulaiset”, kirjoittaa hra Gromoboi, „hermostelevat, ilmoittavat eroavansa byroosta eivätkä tiedä, miten menettelisivät perustuslaillisuutta harrastavien tovereidensa kanssa. Turhaa levottomuutta. Heidän tulee olla rauhallisia tietäen, että totuus on heidän puolellaan ja että tuo totuus on niin yksinkertainen ja niin yleisesti tunnettu, ettei sen puolustamiseen tarvita Kopernikuksia ja Galileita. Heidän tulee tehdä rauhallisina tehtävänsä — tunnustaa laittomat teot laittomiksi ja ehdottomasti, minäkäänlaisiin kompromisseihin suostumatta hylätä laitton laki”.

Illuusioita, hra Gromoboi! Ilman „Kopernikuksia ja Galileita” ei tulla toimeen. Teiltä „on jäänyt toteuttamatta”, ilman niitä ei tulla toimeen.

...,Kun näkee koko tuon pengotun, kuhisevan muurahaiskeon — palveluintoisen lehdistön, palveluintoiset puhujat ja palveluintoiset edustajat” (loppuun asti, hra Gromoboi: palveluintoisen, lakeijamaisen porvariston), „niin voidaan ainoastaan, inhimillisestä säälintunteesta heitä kohtaan, huomauttaa hyvänsuovasti, että P. A. Stolypinin palvelu ei

voi olla enää palvelua, vaan ainoastaan lihakoivaa matemista”.

Mutta P. A. Stolypin ei ole yksilö, vaan tyyppi, hän ei ole yksin, vaan „kaksin” Yhdistyneen aateliston neuvoston kanssa. Herrat lokakuulaiset ovat yrittäneet elää hänen kanssaan sovinnossa uudella tavalla aikana, jolloin on olemassa Duuma, on „perustuslaki” ja jolloin harjoitetaan porvarillista yhteisön tolmatshovilaisen hävittämisen politiikkaa, ja jos tuo yritys ei onnistunut, niin syy ei suinkaan ole Stolypinissa.

...,Kansanedustajien koko voimahan on siinä, että he ovat yhteydessä kansaan, mutta kun he (oikeistolaiset lokakuulaiset) itse asiassa tuollaisella tukemisellaan (tuke-malla Stolypinia ja perustuslain stolypinilaista rikkomista) kadottavat „kasvonsa”, niin mitä arvoa heillä on sen jälkeen?”

Kuinka pitkälle olemmekaan joutuneet! Lokakuulaiset sanovat „yhteyttä kansaan” „kansanedustajien voimaksi”! Se on tietysti naurettavaa! Mutta se ei ole sen naurettavampaa kuin kadettien puheet I ja II Duumassa „yhteydestä kansaan” verrattuna noiden samojen kadettien puheisiin sanokaamme vaikkapa paikallisia maakomiteoita vastaan. Sanat, jotka ovat naurettavia kadettien ja lokuulaisten lausumina, eivät sinänsä ole lainkaan naurettavia, vaan merkittäviä. Ne ilmentävät vielä ja vielä kerran — vastoin niiden tahtoa, jotka puhuvat nykyisin noita sanoja — ilmentävät perustuslaillisten illuusioiden romahdusta „perustuslaki”-kriisin myönteisenä tuloksena.

„Zvezda” № 18,
huhtikuun 16 p:nä 1911
Allekirjoitus: V. I. Ij in

Julkaistaan „Zvezda” lehden
tekstin mukaan